

G.K. 20
7/9253

T.C.
ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : B.15.0.SGB.02.610 - 1558

12 KASIM 2009

Konu : Yazılı Soru Önergesi

14276

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

- İlgi:** a) TBMM Başkanlığının 01.10.2009 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/9253-15647/33996 sayılı yazısı.
b) Başbakanlığın 06.10.2009 tarih ve B.02.0.KKG.0.12/106-159-80/3999 sayılı yazısı.

Balıkesir Milletvekili Sayın Ergün AYDOĞAN'ın Sayın Başbakanımıza tevcih ettiği, Sayın Başbakanımızın da kendileri adına tarafımdan cevaplandırılmasını tensip ettikleri, 7/9253 esas nolu yazılı soru önergesi T.B.M.M. İç Tüzüğü'nün 99 uncu maddesi gereği, BOTAŞ Genel Müdürlüğü ve Enerji Piyasası Düzenleme Kurumundan alınan yazılı bilgiler doğrultusunda aşağıda cevaplandırılmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Taner YILDIZ
Bakan

EKLER :

EK-1 Önerge Cevabı (2 Sayfa)

DAĞITIM :

Gereği :
TBMM Bşk.

Bilgi :
Başbakanlık

**BALIKESİR MİLLETVEKİLİ SAYIN ERGÜN AYDOĞAN'IN
YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVAPLARI
(7/9253)**

Sorular 1, 2, 4:

BOTAŞ'ın Antalya iline giden yüksek basınçlı boru hattının ardından yeni boru hattı ihalesine çıktığı ve söz konusu ihalenin Cemil Kazancı ve Mehmet Kazancı'ya ait olan AKSA Doğalgaz isimli şirkete verildiği birçok habere konu olmuştu. Bu ihale öncesinde ise AKSA, Antalya'ya doğalgaz çevrim santrali kurmaya karar verdiğini açıklamıştı. Kapsadığı alan ve ekonomik büyüklüğü itibarıyla Türkiye'nin en büyük doğalgaz dağıtım lisansına sahip Çukurova bölgesi doğalgaz dağıtım ihalesini de kazanan şirket olan AKSA'ya, Hatay doğalgaz boru hattı ihalesi de verildi.

Ayrıca geçtiğimiz hafta, Rusya ile Türkiye arasında imzalanan enerji anlaşmaları yapıldı. Rusya'dan doğalgaz alımımıza imkan sağlayan ve süresi 2011 yılında son bulacak olan doğalgaz alım sözleşmesinin süresinin bu anlaşmalar ile uzatılmasının öngörülmekte olduğunu açıkladınız. Ancak, imzalanan enerji protokollerinde "pahalı enerji", "al ya da öde" ve "fazla doğalgaz'ın bir başka ülkeye satılamaması" zorunlulukları hala devam etmektedir.

Bu bilgiler ışığında,

-Antalya'ya yeni bir boru hattı çekilmesine karar verilmesinde AKSA'nın Antalya'ya doğalgaz çevrim santrali kuracağını açıklamasının bir etkisi var mı? BOTAŞ, planlamayı hangi esasları dikkate alarak yapıyor? Söz konusu bağlantı boru hattının maliyeti AKSA'dan talep edilecek mi?

-BOTAŞ'ın bağlantı hattı parası aldığı Türkiye'deki diğer tesislere paraları iade edilecek mi?

-Söz konusu ihaleler ile ilgili olarak bir soruşturma başlatmayı düşünüyor musunuz?

Cevaplar 1, 2, 4:

Önergede belirtilen AKSA'ya Hatay Doğal Gaz Boru Hattı ihalesi de verildi ifadesi gerçeği yansıtmamakta olup söz konusu ihalede AKSA şirketinin teklifi bulunmamaktadır.

BOTAŞ Genel Müdürlüğünce yapılan pazar araştırmaları sonucunda belirlenen talep projeksiyonlarına göre, mevcut tesislerin yeterliliği kontrol edilmekte ve yıllara göre yapılması gereken yeni yatırımlar planlanmaktadır. Planlanan yatırımlar için fizibilite raporları hazırlanarak Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığına gönderilmekte ve onayını müteakip yapım işi ihaleleri hazırlıklarına başlanmaktadır. Söz konusu doğalgaz boru hattı işi; Antalya ve yöresinin artan elektrik ihtiyacını karşılamak üzere yapımı planlanan doğalgaza dayalı yeni elektrik santralleri ve Organize Sanayi Bölgesindeki kapasite artışları için talep edilen ilave doğalgazın karşılanabilmesini teminen yapılan değerlendirmeler neticesinde ve gerekli onaylar alınarak 2009 yılı yatırım programına alınmıştır. Boru malzemesi BOTAŞ tarafından verilerek, inşaat ve montajı ise AKSA tarafından bilabedel yapılacak olan boru hattının inşaat çalışmaları devam etmektedir.

Soru 3:

Hatay doğalgaz boru hattı ihalesinde yaklaşık 140 km boru hattı çekilecek. 100 milyon dolarlık ihalenin planlanmasında EPDK'dan görüş alındı mı?

Cevap 3:

4646 sayılı Doğal Gaz Piyasası Kanununun 4 üncü maddesi çerçevesinde doğalgaz iletim yatırımları BOTAŞ Genel Müdürlüğü tarafından Enerji Piyasası Düzenleme Kurumuna (EPDK) sunulmakta ve EPDK tarafından da yatırımlara ilişkin Karar alınıp BOTAŞ'a bildirilmektedir.

Soru 5:

BOTAŞ'ın elinde fazla doğalgaz bulunduğu doğru mudur? Teslim almadığınız doğalgazın parasını ödüyor musunuz?

Cevap 5:

Uluslararası doğalgaz alım satım anlaşmalarının tamamında yer alan “al ya da öde” maddesi mevcut doğalgaz alım anlaşmalarımızda da bulunmaktadır. Yıl içinde teslim alınamayan doğalgaz miktarının karşılığı olan tutar, sözleşmede yer alan belirli bir yüzde üzerinden ödenmekte ve bu miktarlar doğalgazın ileriki dönemlerde teslim alınması suretiyle telafi edilmektedir. Kısaca, doğalgaz sözleşmelerine göre, yapılan ödemeler “alınan gazın parasının ödenmesi” şeklinde iken al ya da öde durumuyla karşılaşıldığında, “alınacak gazın parasının önceden ödenmesi” şeklinde karşımıza çıkmaktadır.

Soru 6:

Türkiye'nin pahalı doğalgaz alması nedeniyle Türkiye'nin rekabet, üretim ve işçilerin çalışmasının engellendiğini düşünüyor musunuz? 2011'de bitecek Rus doğalgaz anlaşmasının neden Türkiye'nin önemli kayıpları olmasına karşın yenilemek istiyorsunuz? Bu anlaşmanın sağlanması ile hangi ödümlerin verildiğini açıklayacak mısınız?

Cevap 6:

Rusya Federasyonu'ndan, 14.02.1986 tarihli Anlaşma ile ithal edilen ve 2011 yılı sonunda süresi sona erecek olan doğalgaz, Batı Hattından yani ülkemizin doğalgaz tüketiminde en büyük paya sahip olan bölgeye doğalgaz tedarik eden giriş noktasından temin edilmektedir. Söz konusu hattın doğalgazın teminine devam edilmesi arz güvenliği açısından önem arz etmektedir. Ayrıca, talep tahminlerini içeren Türkiye doğalgaz projeksiyonları çerçevesinde ileriki yıllarda yıllık bazda doğalgaz talebinin artacağına öngörülmesi söz konusu Anlaşma'nın süresinin uzatılmasını gerekli kılmaktadır.

Soru 7:

Mevzuata göre, BOTAŞ'ın 2009 yılı itibariyle doğalgaz ithalatındaki payını yüzde 20'ye düşürmesi gerekiyor. Söz konusu karar neden halen uygulanmamaktadır? Yaptığınız Rus doğalgaz anlaşmaları nedeniyle özel sektör ile BOTAŞ arasında haksız bir rekabet söz konusu değil midir? BOTAŞ, Bulgaristan ve Romanya'dan 2 katı pahalıya sattığı Rus gazını Türkiye'de özel sektöre hangi fiyattan veriyor?

Cevap 7:

Her biri 250 milyon Kontrat m³/yıl'lık büyüklüğe sahip toplam 64 lot için gaz arzının devam ettiği Doğal Gaz Alım Satım Anlaşmalarının devri için 30.11.2005 tarihinde ihaleler gerçekleştirilmiştir. Gerçekleştirilen (6) ihaleden 18.02.1998 tarihli Doğal Gaz Alım Satım (İthalat) Sözleşmesi Devir İhalesi için 4 adet geçerli teklif verilmiştir. Anılan ihalede en uygun teklif sıralaması belirlenerek Sözleşme Devir Sürecinin başlatılmasına karar verilmiştir. Devir süreçlerinin tamamlanmasının ardından, istekliler en uygun teklif sıralamasına ve teklif verdikleri lot adedine göre aşağıda verilen tarihlerde ithalata başlamışlardır;

- Shell Enerji A.Ş. 19.12.2007 tarihinde (1 lot karşılığı 250 Milyon Kontrat m³/yıl)
- Bosphorus Gaz Corporation A.Ş. 03.01.2009 tarihinde (3 lot karşılığı 750 milyon Kontrat m³/yıl)
- Enerco Enerji Sanayi ve Tic. A.Ş. 01.04.2009 tarihinde (10 lot karşılığı 2.5 Milyar Kontrat m³/yıl)
- Avrasya Gaz A.Ş. 01.04.2009 tarihinde (2 lot karşılığı 500 Milyon Kontrat m³/yıl).

Bu kapsamda toplam 16 lot karşılığı 4 Milyar Kontrat m³/yıl miktarında doğalgazın sözleşme devri gerçekleştirilmiştir. Doğalgaz satış fiyatını oluşturan unsurlardan biri olan güncel alım fiyatları ise uluslararası ham petrol ve petrol ürünü fiyatlarına endeksli formüllerle belirlenmekte olup 14.02.2008 tarih ve 2008/T-5 sayılı Yüksek Planlama Kurulu Kararı ile Enerji KİT'lerinde 01.07.2008 tarihinden itibaren Maliyet Bazlı Fiyatlandırma Mekanizmasına geçilmiştir. BOTAŞ Genel Müdürlüğü de, bu tarihten itibaren satış fiyatlarını bu Karar uyarınca belirlemekte ve uygulamaktadır.